

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील
जिल्ह्यामध्ये कुपोषणाचे प्रमाण कमी
करण्यासाठी विविध उपाययोजना
करण्यासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक - साआवि-२००६/प्र.क्र.११०/का.०८

मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २० ऑक्टोबर, २००६.

वाचा :- १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्रमांक बीयुडी-२००६/ प्र.क्र. ४१/का.०७,
दिनांक १.०९.२००६

(२) अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा यांचे पत्र क्र. SFWB/TRIBAL/ DE-

WORMING/D-१०/२००६ २nd Sept, ०६

प्रस्तावना आदिवासी भागातील कुपोषणाचे प्रमाण कमी करण्यासाठी शासनाकडून अनेक उपाययोजना करण्यात येत आहेत. या उपाययोजनेचा एक भाग म्हणून राज्यात राजमाता जिजाऊ माता - बाल आरोग्य व पोषण मिशनची स्थापना करण्यात आली आहे. आदिवासी क्षेत्रातील कुपोषणाचे प्रमाण कमी करण्यासाठी मिशनमार्फत विविध उपाययोजना राबविण्यासाठी तसेच आरोग्य संस्थांना निधी उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

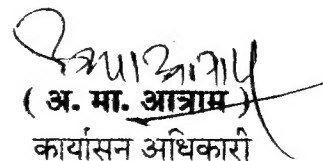
शासन निर्णय :- आदिवासी भागातील कुपोषणाचे वाढते प्रमाण कमी करण्यासाठी व त्यावर नियंत्रण ठेवण्याच्या उद्देशाने आदिवासी क्षेत्रातील दुर्धर गंभीर आजारी बालकावर वैद्यकीय उपचार करणे, अर्भकासाठी हायपोथॅमिया प्रतिबंध बालसंगोपन किट देणे व आदिवासी क्षेत्रातील आरोग्य संस्थांकरिता औषधे व साहित्य पुरविणे इत्यादि योजना राबविण्यासाठी रुपये १६,००,००,०००/- (रुपये सोळा कोटी फक्त) इतका निधी पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर करण्यात आला आहे.

२. महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम २००६ (सन २००६ चा महाराष्ट्र विनियोजन अधिनियम क्रमांक-२६) म्हणून महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग-४, दिनांक २० जुलै, २००६ रोजी पुरवणी मागण्यांचा अर्थसंकल्पित तरतुदीच्या वितरणासाठी पारित झालेला आहे. त्यामुळे सन २००६-२००७ या आर्थिक वर्षात आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील कुपोषणाचे प्रमाण कमी करण्यासाठी विविध उपाययोजना करण्यासाठी रुपये १६,००,००,०००/- (रुपये सोळा कोटी फक्त) इतक्या रकमेच्या पुरक तरतुदीस मंजूरी देण्यात आलेली आहे. यापैकी सार्वजनिक आरोग्य विभागाने सादर केलेल्या प्रस्तावास अनुसरून खालील योजनांकरिता रुपये १४,१०,६५,०००/- (रुपये चौदा कोटी दहा लाख पासष्ट हजार फक्त) एवढा निधी उपलब्ध करण्यात येत आहे.

१. आदिवासी क्षेत्रातील दुर्धर गंभीर आजारी बालकावर वैद्यकीय उपचार करणे.
२. अर्भकासाठी हायपोथॅमिया प्रतिबंधक बाल संगोपन किट
३. प्राथमिक आरोग्य केंद्र ग्रामीण रुग्णालये उपकेंद्रातील आवश्यक साहित्य खरेदी करणे.

३. सदर निधी खालील अटीच्या अधिन राहून खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
  - १) सदर निधी सार्वजनिक आरोग्य विभागाने कॅश फ्लो प्रमाणे खर्च करावा.
  - २) ज्या बाबींची खरेदी नियमित अर्थसंकल्पातून केली जाते तसेच केंद्र शासनाकडून ज्या बाबींचा पुरवठा होतो त्या बाबींची खरेदी या अनुदानातून करू नये.
  - ३) सार्वजनिक आरोग्य विभागाने औषधे व साहित्य सामग्री यांची खरेदी शासनाच्या प्रचलित खरेदी नियमानुसार व शासनमान्य कार्यपद्धतीचा अवलंब करूनच करण्यात यावी. खरेदी प्रक्रियेमध्ये अनियमितता झाल्यास त्यास सार्वजनिक आरोग्य विभाग सर्वस्वी जबाबदार राहील याची दक्षता घ्यावी.
  - ४) खरेदी करण्यात आलेली औषधे व साहित्य संबंधित लाभार्थींना देण्याची व यामध्ये गैरव्यवहार होणार नाही याची सार्वजनिक आरोग्य विभागाने काळजी घ्यावी.
४. याबाबतचा खर्च मागणी क्रमांक-टि-५, मुख्य लेखाशिर्ष २२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, जनजाती क्षेत्र उपयोजना -८०० इतर खर्च (००)(०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ च्या कलम १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना अनुदाने, राज्य योजनांतर्गत योजना (२२१० २९३५) या शिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. सदर तरतूद रोखीने देव आहे.
५. या बाबींवरील खर्चासाठी रुपये १४,१०,६५,०००/- (रुपये चौदा कोटी दहा लक्ष पासष्ट हजार फक्त) एवढी रक्कम महासंचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे. अंमलबजावणी व नियंत्रक अधिकारी यांनी त्यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात आलेली तरतूद ज्या बाबीसाठी सदर पुरवणी मागणी घेण्यात आली आहे त्याच योजनेवर संपूर्ण खर्च करावी व सदरच्या खर्चाचा मासिक प्रगती अहवाल शासनास वेळोवेळी सादर करावा.
६. सदर सविस्तर योजना व खरेदी प्रक्रियेसंबंधी अटी, शर्ती व कार्यपद्धती याबाबतचे आदेश सार्वजनिक आरोग्य विभागाने निर्गमित करावेत.
७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ८५९/२००६/व्यय-१३, दिनांक ३.१०.२००६ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २.००६.१०.२६.१०.३७३३/असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अ. मा. आत्राम)
कार्यासन अधिकारी

प्रति,

प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

प्रधान सचिव तथा आयुक्त, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, (कु.क), मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

महासंचालक, राजमाता जिजाऊ मिशन, औरंगाबाद.

महासंचालक, माहिती व प्रसिध्दी, मंत्रालय, मुंबई. ५ प्रती

सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक

मा.मुख्य सचिवांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांचे खाजगी सचिव

मा. मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव

अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर

महासंचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई (५ प्रती)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे/रायगड/नाशिक/धुळे/ नंदुरबार/ जळगांव/अहमदनगर/ पुणे/

अमरावती/ यवतमाळ/ नागपूर/ गोंदिया/चंद्रपूर/ गडचिरोली/ नांदेड

जिल्हाधिकारी, ठाणे/रायगड/नाशिक/धुळे/ नंदुरबार/ जळगांव/अहमदनगर/ पुणे/ अमरावती/ यवतमाळ/

नागपूर/ गोंदिया/चंद्रपूर/ गडचिरोली/ नांदेड

सह संचालक, आरोग्य सेवा, पुणे/नागपूर

उप संचालक, आरोग्य सेवा, पुणे/नागपूर

जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे/रायगड/नाशिक/धुळे/ नंदुरबार/ जळगांव/अहमदनगर/ पुणे/ अमरावती/

यवतमाळ/ नागपूर/ गोंदिया/चंद्रपूर/ गडचिरोली/ नांदेड

महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर

वित्त विभाग (विनियम), व्यय-१४, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

वित्त विभाग (अर्थसंकल्प-१७), मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

कक्ष अधिकारी, (अर्थसंकल्प) (कार्या-७) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.

निवडनस्ती (का.०८)